

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebujete list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 137 — Štev. 137 (Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, JULY 13, 1942 — PONEDELJEK, 13. JULIJA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

ČETNIKI SE BORE NA DVEH FRONTAH

NEUSTRASENI JUGOSLOVANSKI ČETNIKI, KATERIH JE BAJE ŽE 250,000, SO PRIČELI NAENKRAT DVE OFENZIVI: V GORAH V JUŽNI SRBIJI IN IZ HRVATSKE ČEZ MEJO V ITALIJO.

Četniki se bore naenkrat proti štirim narodom: proti Nemcem, Italjanom, Madžarom in Bolgarom. Ti boji so se pričeli koncu junija.

NA HRVATSKEM je komaj 10,000 četnikov, ki se bore proti Italjanom in hrvatskim vstajšem, ki imajo petkrat toliko aeroplanov, kot četniki.

V SRBIJI pa so četniki pod generalom Mihajlovičem odbili vse napade osiške armade, ki je sestavljena iz ene Hitlerjeve elitne divizije, ene oklopne divizije, 16. bolgarske divizije ter iz dveh italjanskih divizij. Jugoslovansko poročilo naznanja, da v vseh bojih sovražnik ni zavzel niti ene važne postojanke.

Boji so se pričeli, ko so četniki opazili, da se hrvatska armada zbira okoli Banjeluke. 90 milj jugovzhodno od Zagreba in so četniki Hrvate obkrožili. Po zadnjih poročilih se boji še vedno nadaljujejo.

NA ZAPADU pa so četniki vpadli v Italijo in so prišli blizu Reke in Trsta.

Privatna poročila iz Evrope naznanjajo, da so četniki v DRAVSKI BANOVINI ubili tri okupacijske uradnike in sicer dr. Snovo, Horjula Ayda, policijskega načelnika in Nikolo Zita, ki je bil fašističen voditelj. Zaradi tega umora je bilo prijatih 15 talcev.

Druga podtalna poročila, ki so prišla v London, pravijo, da so se naenkrat pojavili četniki po VSEJ SLOVENIJI in se bojujejo z italjansko 11. armado. Da bi to

vstajajo zadušili, postrele Italjani vsak dan po več tucatov ljudi.

Columbia radio postaja v New Yorku je prejela poročilo, ki pravi, da so jugoslovanski "rodoljubi" zavzeli več železniških postaj, ki so jih imeli v svojih rokah Nemci in Italjani. UNČENIH JE BILO 39 LOKOMOTIV IN VEČ ZELEZNIŠKIH VOZ. Iz vlakov pa so razložili pšenico in so jo razdelili med kmete, katerim je bila vzeta.

Isti radio tudi naznanja, da ITALJANI V TEH BOJIH "STRAHOVITO" TRPE, ker se morajo boriti proti "NESPRAVLJIVEMU SOVRAŽNIKU, PROTI SOVRAŽNEMU NARODU, V DEŽELI, KJER PREŽI SMRT ZA VSAKO SKALO."

Poročilo, ki je prišlo iz Berlina na švedski list "Svenska Dagbladet", pravi, da so Italjani proti srbskim četnikom poslali dve alpski diviziji. Poročilo dalje pravi, da so četniki izgubili 800 mož; italjanske izgube pa NISO BILE NAVEDENE.

TUDI ALBANI kažejo proti italjanskim oblastim vedno večji odpor, kar Italjanom povzroča velike skrbje.

ZARADI VELIKIH IZGUB v Srbiji ste bili obkroženi bolgarska šesta in 17. divizija, kateri sta nadomestili sedma in deveta divizija.

Poveljnik 21. bolgarske divizije general Petrov je 17. junija komaj ušel smrti, ko je bil zajet njegov avtomobil in so bile iz njega pokradene vse vojaške listine. V kazen za to je bilo požganih pet vasi. (Dalje na 2. str.)

Nemci prodirajo dalje v Rusijo

Vrhovno poveljstvo rdeče armade je naznanilo, da so Nemci zasedli Kantemirovko ter so potisnili dalje v koleno Dona; na desnem krilu pa so v veliki ofenzivi zavzeli Lisičansk, 120 milj severozapadno Rostova, ki so vrata do Kavkaza.

Na severnem koncu 200 milj dolge fronte se Rusi branijo v predmestju Voroneža, ki ga Nemci naskokujejo.

Sovjetsko vrhovno poveljstvo naznanja, da se je rdeča armada umaknila iz Kantemirovke in je zavzela nove postojanke. Nato pa so se vneli boji okoli Bogučarja.

Kantemirovka je padla dva dni za Rossomem. Bogučar je komaj 5 milj od Dona in komaj 200 milj od Stalingrada ob Volgi.

Feldmaršal Fedor von Bock je s svojo armado prodril v tej vojni nadlje v Rusijo. Vслед padca Lisičanskega proti Kavkazu in njegovim petrolejskim poljem velika nevarnost.

Sovjetsko poročilo naznanja, da severno od Kalinina skušajo Nemci obkrožiti rusko armado. Posebno vroči boji so se bili za nek vas, ki je bila dvakrat zavzeta in zopet dvakrat izgubljena.

Rusko vrhovno poveljstvo naznanja, da so prejšnji teden Nemci izgubili 583 aeroplanov, Rusi pa 225.

Kakó ceno je feldmaršal v. Bock plačal za svoje uspehe, je razvidno iz naslednjega poročila v ruskih listih:

"Z mrlji nabasana voda Dona je tekla napojena z nemškimi krvjo in cela gorenja dolina je veliko pokopališče vojakov in strojev."

List "Pravda", ki piše o velikih nemških izgubah, pravi,

da je od nemških stotnij ostalo komaj po 30 do 40 vojakov; da nobena divizija nima več popolnega polka in da so Nemci izgubili skoro tretino svojih strojev.

"Toda sovražnik se povsod naglo zopet zbere ter pripravi nove in hude napade in položaj se stalno slabša," pravi Pravda.

Včeraj je bilo uničenih 76 nemških tankov. Pred Voronežem je rdeča armada razbila glavni stan nemške 9. oklopne divizije.

Sovjetski listi v Moskvi pravijo, da je neobhodno potrebno, da je takoj odprta druga fronta.

"Hitlerjev hrbet je najslabša točka—in tam ga je treba udariti z vsi silo, ki nam je na

razpolago," pravi nek list.

Nek list v uredniškem članku z ogorčenjem pravi, zakaj se druga fronta še vedno ni pričela, navzlic tem, da je angleško-ruska pogodba stara že 45 dni.

"Hitler računa, da bo zmagal, predno se more pričeti druga fronta," pravi "Moscow News."

General Mihajil Gromov, ki je pred petimi leti tel iz Moskve čez severni tečaj v Kalifornijo, je rekel:

"Mi tukaj na vzhodu storimo vse, da uničimo Goeringovo zračno silo. Veselilo nas pa bo, kadar bomo izvedeli, da so se pričele kake večje ofenzivne operacije naših ameriških in angleških prijateljev."

Obraznava saboterjev

Časnikarjem je bil prvič dovoljen vstop k obravnavi osmih volunov 11. julija, ko je solna komisija dovolila vzeti par slik obtožencev in sodnega zbora.

Časnikarji so poročali pozneje, da so občili vtis, da Hitlerjevi agentje niso nikaki supermani, ampak čisto navadna skupina povprečnih posameznikov, ki ne izgledajo prav nič podobni glorificiranim tipom, kakršne sveta prikazuje nacijska razna propaganda. Po njihovi obleki in zunanosti sploh so izgledali kot navadni are-

tiranci, ki jih je videti po politijskih sodiščih.

Petnajstminutni vstop časnikarjev v sodno dvorano, je bil najbrž izposlovan po prizadevanju Elmer Davisa, ki je že od začetka obravnave zahteval, da se dovoli ljudstvu kaj poročati iz te obravnave. Mr. Davis, ki je šef Vojnega informacijskega urada, je bil poklican v konferenco s predsednikom Rooseveltom in tajnikom Stimsonom in po tej konferenci je bil vstop časnikarjem k obravnavi dovoljen.

Formalno dovoljenje za vstop je dal predsednik sodne komisije, general-major Frank R. McCoy. Sicer pa časnikarji niso izvedeli nič novega o obravnavi, razen, da so ta dan pričeli proti volunom agentje FBI, ki so volune prijeli.

Sodna dvorana je bila skrbno zastrta proti dnevnim svetlobi z lbenškimi zastori in težkimi zavesami. Saboterji niso bili uklenjeni in njih stražnik niso imeli orožja, toda zunaj na hodnikih je bila močna vojaška straža, ravnotako je vse splotje skrbno zastraženo od zunaj in znotraj.

Voluni so bili časnikarjem predstavljeni poimensko, a niso smeli govoriti. Časnikarjem je bila tudi mimogrede pokazana evidenca in njih stražnik niso imeli orožja, toda zunaj na hodnikih je bila močna vojaška straža, ravnotako je vse splotje skrbno zastraženo od zunaj in znotraj.

Sodna preiskava se nadaljuje.

Begunci grede v Etiopijo

Poročilo iz Kaira, Egipt, pravi, da je Haile Selassie, kralj Etiopije zaprosil Zveznike za tehnične izvedence, ki bi pomagali pri prenovi in izboljšavi njegove dežele.

Kraljevi prošnji se bo ustreglo na ta način, da se bo v Etiopijo poslalo razne profesionalce, ki zdaj prihajajo kot begunci iz Evrope v Egipt. Ti begunci so tudi z veseljem vzeli na znanje prošnjo in željo Selassija ter zaključek Zaveznikov, da dajo Etiopiji na razpolago prostovoljno priglasene begunce-izvedence.

Poslanica clevelandskega župana Frank J. Lausche-ta Slovincem

Po naročilu lokalnega odbora št. 2 Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, je pisal Mr. Janko N. Rogelj, direktor publicitete JPO, SS, spoštovanemu Frank J. Lauschetu, ki je župan mesta Clevelanda, da naj mu izrazi svoje mnenje o slovenski pomožni akciji. Prosil ga je, da naj izda potrebno spomenico vsem Slovincem in Slovenkam v Ameriki, kako, kdaj in kje naj pomagajo Ameriki in zasužnjeni Sloveniji. Od župana Lauscheta je prejel Mr. Rogelj sledeče pismo:

City of Cleveland
FRANK J. LAUSCHE
MAYOR
25. junija 1942
Mr. Janko N. Rogelj
direktor publicitete JPO, SS
6208 Schade Ave.
Cleveland, Ohio
Dragi mi prijatelj:
Tvoje cenjeno in proseče pismo me je ganilo do srca. Da, res je, da smo po božji in naravni retnicoljubnosti poklicani, da pomagamo, delamo in žrtvujemo z vsemi silami in močmi, katere zmoramo v našem življenju.
Mi kot ameriški Slovinci ter obenem kot državljani svobodne in demokratične Amerike imamo danes dve veliki dolžnosti:
PRVA: Zastavimo vse naše misli, delo in blagostanje za zmago pravične in gostoljubne ameriške republike, ki nam je dajala kruh in svobodo. Vsak čas in kjer koli imamo priliko in sredstva, kupujemo vojno varčevalne bonde in znamke, darujemo za ameriški rdeči križ in za vse one ustanove, ki so v nujno pomoč za zmago svobode in demokracije Združenih držav Ameriških. Naj bo to naša vsakdanja predprava in sveta dolžnost, da z veseljem in radodarnostjo doprinesemo svoje prispevke in darove na altar upoštevanje in vzljubljenosti svobode in demokracije. Amerika je naša domovina, za njo se borijo naši možje in mladeniči na vseh morjih in kontinentih tega sveta; zato bomo tudi mi doma doprinesli vzvišeno žrtvovanje za Ameriko.
DRUGA: Naši očetje in matere, bratje in sestre, prijatelji in znanci v zasedenih krajih celotne Slovenije kličejo in prosijo z umirajočimi pozdravi: Pomagajte in rešite nas!

2
Z vso šlovesko in duševno krepostjo pozdravljam in odobravam visoko in plemenito idejo slovenske sekcije Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki. Prvikrat v zgodovini slovenskega naroda v Ameriki so vse naše podporne in bratske organizacije skupno in enotno nastopile ter delujejo nesebično in enakopravno za vse Slovence v domovini. To je visoko cenjeni in srčno spoštovani pojav med nami Slovinci, to je dragocena plemenitost, s katero svobodni brat celi rane zasužnjemu in trpečemu bratu. To je višek velikega bratoljubja.
Slovinci in Slovenke v Ameriki! - Pristopite in oklenite se te slovenske pomožne akcije; to dolžnost vam narekuje vaša vera, vaša narodnost in vaša politično prepričanje. V skupnosti smo vendar vsi eno: Mi vsi smo Amerikanci in po naših žilah se pretaka topla slovenska kri. Tega vendar ne bomo zatajili v teh težkih in temnih urah mučenštva, v katerem tava naš krvaveči narod v domovini.
Darujmo, prosimo in nabirajmo denarne prispevke, vsi, prav vsi, naj ne bo razlike med nami. Vi vsi, ki vodite naš narod po različnih državah in mestih naše Amerike, - vsi na delo! Naj ne bo Slovence ali Slovenke v zadnji slovenski naselbini v Ameriki, da ne bi posegel v žep ter položil najpotrebnejši dar ubogi domovini na altar.
Tako apelira na vas ter vas prosi sin slovenskih starištev v Ameriki, ki ni pozabil dobroščnosti in iskrenosti svoje matere in očeta, ki sta ga vzgojila v tej slovenski zavesti na ameriški zemlji.
Pozdrav vsem, ki ste dobre volje in usmiljenega srca.
To je moja poslanica ljudem slovenske krvi v Ameriki.
S toplim narodnim pozdravom,
Frank J. Lausche
župan mesta Clevelanda.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavens Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. - Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 15th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$6.00. Advertisement on Agreement.

For a whole year in America in Canada \$8.00; in Poland \$12.00; in Czechoslovakia \$15.00. - In New York on a whole year \$7.00; in Poland \$8.50. In incassamento on a whole year \$7.00; in Poland \$8.50.

"Glas Naroda" ishaja vsaki dan izvenemli robot, pedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 15th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 8-1243

FRONTA ZA HRBTOM

Nemške armade so si osvojile nad polovico Evrope. Toda podjarmljeni narodi niso pokorni svojemu novemu gospodarju.

Za Hitlerjevimi hrbtom podjarmljeni narodi kažejo veliko odporost in vpadniku prizadevajo škodo, kjerkoli jo morejo. Napadajo sovražnikove garnizije, razdirajo železnice in ceste; rastrelbe skladišče in vojaških vlakov so na dnevnem redu.

Urad za vojne informacije (Office of War Information - OWI) v Washingtonu je prejšnji teden izdal 11 strani obsežno knjižico "The Unconquered People", v kateri popisuje, kaj se v zasedenih deželah dogaja za hrbtom nemških armad.

OWI je vse te informacije dobil potom vtihotapljenih pisem od mož in žena, ki so pobegnili v nevtralne dežele; po kratkovalnem radiju iz skritih oddajnih postaj v zasedenih deželah, iz tajnih časopisov, ki izhajajo v zasedenih državah ter so bili skrivaj poslani čez mejo ter od raznih posameznikov, ki tajno prejemajo poročila iz svoje domovine.

Posebno značilen je primer iz Pariza, kjer so nemške oblasti kazale film nemških visokih uradnikov. Ker se nikdo ni upal izraziti svojega ogovčenja, so poslušalci prišli glasno kašljati. Na oder je prišel nacistički uradnik in zavpil: "Kdo je kašljaj?"

"Nikdo ni kašljaj," je odgovoril nek star mož prav zadej.

"Kdo je kašljaj?" je zopet zakričal nacij.

"Neznan vojak," je mirno odgovoril stari mož.

Knjižica opisuje junaške borbe jugoslovanskih četnikov pod generalom Dražo Mihajlovičem.

Četniki imajo sedaj že kar dve fronti, eno v Bosni, drugo pa blizu Reke in Trsta.

Kot pravi OWI, so posebno odporni Norvežani, četudi ne na ta način, kot so jugoslovanski četniki. Norvežani, kadar zagledajo prihajati nemške vojake, jim pokažejo hrbe in gledajo v izložbena okna. Nemško ne marajo govoriti, dasi se nemščina poučuje po vseh šolah. Leta 1940 je odstopilo vse norveško vrhovno sodišče in ravno tako vsa zveza bolničark, ki je imela 3700 članic. Društvo zdravnikov z 2339 člani se je razšlo, sedem škofov se je odpovedalo svojim mestom in ž njimi 1100 duhovnikov.

Trdno in kljubovalno se drže tudi Belgijci. Na dan premirja so bili po vsej Belgiji razširjeni letaki, ki označujejo bližajoči se dan osvobodjenja. In Bruslju je več tisoč ljudi šlo k grobu nepoznanega vojaka pred nosom nemških častnikov.

Francoski ribiči, katere nemški častniki prisilijo, da jih peljejo na poizvedovanje po Rokavskem prelivu, se pogosto izgube v megli in častnike pripeljejo na angleško obal.

Več sto tajnih tiskarn po vseh zasedenih deželah tiska časopise, ki jih skrivaj razširjajo med narod, četudi marsikaterega raznašalec in čitatelja zaradi tega zadene smrt.

Ljudje navzlic ostrim kaznim poslušajo radijska poročila iz zavezniških in nevtralnih držav.

Po vseh državah, ki so jih Nemci zasedli, vlada do njih smrtno sovraštvo in ljudje samo čakajo na maščevanje in odrešenje.

"To so pa samo odlomki povesti, ki bo nekega dne povedana," pravi knjižica. "To so odlomki, ki so prišli polagoma v vnanji svet in pogosto z velikimi stroški. Nekega dne bo pisana cela povest za vse - z imeni in datumi in kraji. Kdaj? Ne prej, dokler se ne bodo Združeni narodi s svojo vojaško silo zvezali z rodoljubi v končni bitki za končno zmago."

ČETNIKI SE BORE NA DVEH FRONTAH (S 1. str.)

Vsled spora med Bolgari in Italijani v Macedoniji je ob koncu prejšnjega meseca prišel v Srbijo bolgarski vojni minister.

KOT PRAVI POROČILO IZ BUDIMPEŠTE, je bilo prejšnji teden ARETIRANIH NAD 300 MADŽARSKIH ČASTNIKOV, ker so na sumu, da so člani tajne družbe, ki je JUGOSLOVANSKIM ČETNIKOM DAJALA INFORMACIJE IN MUNICIJO.

Morala v madžarski armadi se je zaradi velikih izgub na ruski fronti zelo razrahljala. 61. divizija je izgubila polovico vojakov, ki so bili ali ubiti, ranjeni ali pa vjeti. Pa tudi v Jugoslaviji ima madžarska armada velike izgube.

London, 7. julija (radio služba). - Londonski radio poroča, da je bilo v SLOVENIJI v poslednjih dneh v 41-tih VASEH USTRELJENIH 165 TALCEV kot represalija za rastoči odpor slovenskega naroda proti okupatorju. - (J. I. C.)

Iz Berna, 7. julija poroča AP agentura, da švicarska telegrafska agencija javlja, da je pri eksploziji zgradbe prefektura v LOZNICI v severni Srbiji poginilo 16 oseb, med njimi tudi pokrajinski governer. Eksplozijo pripisujejo delovanju srbskih četnikov. - (J. I. C.)

Iz Ankare, dne 9. julija poroča ONA, da je prišla iz zanesljivega vira vest, da je 2000 četnikov pod poveljstvom nemškega majorja Oto Scholza, ki je dezertiral iz nemške vojske in prešel na stran jugoslovanskih četnikov, zavzel mesto Ogulin blizu Zagreba.

Po trditvah nekega jugoslovanskega diplomata je mnogo Nemcev in vstavev prišlo k četniškim oddelkom generala Draža Mihajloviča. Po istem izvoru je bilo v Jugoslaviji zajetih mnogo mohamedancev. Obtoženi so bili, da simpatizirajo z zavezniki. Zajeta sta bila tudi dva člana bivšega jugoslovanskega parlamenta, Perner in Miškina. Iz istega vira se izve, da je Sarajevo že 4 tedne brez mesa. - (J. I. C.)

Domača fronta

Dalekosežne spremembe v načinu življenja in navadah ameriških državljanov vseh stanov proročuje Division of Civilian Supply WPB, v izjavi, ki opisuje, kako vojno gospodarstvo mora posegati v vsak ameriški dom.

Hrana, oblačila, prevažanje in stanovanje so štiri poglavitna polja, na katerih se spreminjajo razvile in v katerih je pričakovati še večje spremembe.

Specialisti Divizije že mnogo mesecev delajo na tem, da ugotovijo potrebe civilnega prebivalstva in prilagodijo te potrebe s potrebami vojnega gospodarstva. Izjava, ki se naslanja na ta proučevanja, sledi:

Hrana.

Poglavje o hrani je ugodno ali neugodno, kakor se pač vzame. Iz ugodnega stališča se lahko odločno trdi, da ni nikake nevarnosti, da bo v tej deželi primanjkovalo poglavitnih živežnih pridelkov in da ameriška prehrana bo pogrešala svoje vitalne snovi.

Na drugi strani pa, dočim je nam zagotovljena uravnotežena in zadostna prehrana, je tudi jasno, da bo treba spremeniti nekoliko naše jedilne navade.

Na primer sladkor je bil racioniran. To prikrajša našo zalogo slaščic. Kava in čaj niso tako zlahka na razpolago

kot poprej in to radi parobrodnega položaja. Isti problem velja, kar se tiče banan. Tudi druge stvari, ki jih moramo upoštevati, utegnejo izginiti iz običajnega jedilnega lista.

Nekatera izmed naših ribolovišč so se zaprla vsled vojne ali se osredotočajo na potrebe vojske, mornarice in lend-lease in ta okoliščina utegne vplivati na zalogo rib. In seveda pošiljanje živeža našim zaveznikom, kot na primer svinjine, nalaga večje zajemanje naših zalog, dasi kot je znano, še pridedavamo povečati količino naših poglavitnih poljedelskih pridelkov.

Amerikanci morajo pomagati v tem položaju na razne načine.

Prvič, ne nakopičite zalog hrane. Ne kupujte preveč iste. To je ravno, kar bi sovražnik rad videl.

Drugič, ne razmetajte hranil. Tretjič, jejte sveže sadje in zelenjavo, čim več mogoče, tako da bo manj potrebe kositra za konzervne posode.

Četrto, poskušajte dobivati zelenjavo, ki rastejo v samem vašem kraju, tako se zniža breme prevažanja hrane.

Petič, jedite nadomestila za ribe in svinjino. Polno jih je na razpolago.

Ta dežela ima dosti živeža. Spremeniti jedilne navade ne pomenja spremeniti jih na slabše. Lahko pričakujemo spremembe v živežnem položaju, ni treba pa se bati, ako le Amerikanci ravnoja s pametjo.

Oblačila.

Širilo se je mnogo govoric o oblačilih. Z eno pa smo lahko takoj na čistem: zdi se, da letos ne bo potrebe nikakega racioniranja oblačil.

So pa nekatere druge spremembe, ki jih smemo pričakovati. Na primer, kakor je bilo uvedeno nekoliko sprememb, kar se tiče kroja, je prav mogoče, da bodo še druge odredili. Zdi se, da občinstvo bo moralo rabiti za oblačila več bambazevine, in to radi položaja z volno. Zdi se tudi, da potreba vojske za volna povzroči razne spremembe v kroju. Tovarnarji štof bodo morali mešati volno z drugimi materiali, da se varčuje na volni, smemo pa biti sigurni, da bomo itak dobro oblečeni. Z drugimi besedami, bomo morali pač opustiti nekatere razkošnine in biti oblečeni, kakor se pač spodobi za vojno dobo.

Divizija sedaj proučeva situacijo volne, bombaža in ravona, da se natančno ugotovi, kako stojijo stvari iz stališča civilistov in da bomo znali pravočasno ukreniti potrebno, da ne bo preveč težko.

Usnje tvori drug problem, kajti povpraševanje vojske za čevlje hitro narasča. Polno je čevljev v prodajalnicah in zato ni nič, zakaj bi se o tem razburjali. Problem pa je in prihodnji razvoj utegne vplivati na našo civilno zalogo.

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah. Terezinka Polka. Na planincih - valček. Str. M 578. In DUQUESNE UNIVERSITY. TAMBURICA - Str. M 571. Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc. 463 West 42nd Street, New York

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Zaplemba nemških družb v Ameriki

Novica, da je ameriška vlada zaplenila lastnino nemških družb in njih podružnic v tej deželi, je bila potisnjena v ameriškem časopisju daleč za- daj med oglasne, in je šla mimo brez da bi zbudila posebno pozornost bodisi pri komentatorjih ali pri urednikih velikih listov.

Ena sama od teh družb, z glavnim zastopostvom v New Yorku, je, kot je razvidno iz vladnega poročila, razpečala v Ameriki letno za 22 milijonov dolarjev blaga, patente za izdelavo tega blaga so pa imeli v rokah nemški karteli. Koliko milijonov dobička so nacistički inagnatje letno črpali iz Amerike potom teh patentov si je lahko misliti. Da je šel ta denar za propagando velikega rajha, je tudi samoosobi razumljivo, kakor je razumljivo za kaj so lahko razpolagali z ogromnimi vsotami denarja ameriški bundovci in njih sateliti.

Za nas najvažnejši del te novice je to, da smo v Ameriki vsi, nevede in nehote podpirali nemško bojno mašino, katere danes mori Slovence. Kadar smo šli v lekarno po to in ono drogerijo, ali smo kupili racione neameriške znamke, ali gotove električne naprave za dom, itd. ali si morda nabavili kamero in filme za slike, in kupili o-trokrom orglice in slično ropotijo, smo vselej plačevali za patente, ki so prinašali milijonske dobičke krvnikom našega naroda.

Pod geslom, business je business, je celo po Nacijah najbolj preganjani rod prenehal z bojkotiranjem nemških izdelkov, katere so židovski mali in veliki trgovci prodajali zato, ker je bila nakupna cena na debelo nižja nego nakupna cena istih predmetov izdelanih v Ameriki potom ameriških patentov in po primeru plačanih domačih delavcih.

Tudi samo bežen obris teh ogromnih polipskih bizniških lovk zadostuje, da lahko vsak sebi da odgovor na vprašanje, kdo je dvignil v resnici Hitlerja na mesto, ki ga zavzema la vojne delavce s stanovanji, danes v svetu? Po toči zvoniti

sicer, pravijo, da nič ne pomagamo, moremo pa se iz prošle splošne brezbriznosti naučiti marsikaj za prihodnost.

Ali Washington ne ve za nas?

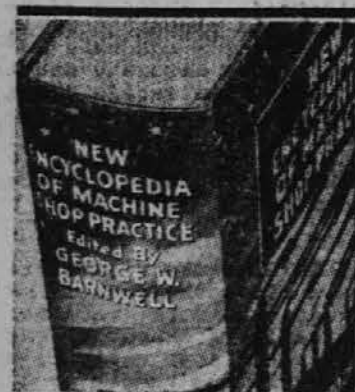
Iz vesti in uredniškega članka v "Ameriški domovini" je razbrati, da se je ob priliki pogostitve jugoslovanskega kralja Petra II, v Beli hiši v Washingtonu, pozabilo na slovenskega ministra kraljeve vlade. Ker to ni bila navadna privatna večerja, pač pa pogostitev prirejena v počast kralju in njegovemu spremstvu ter ministrom predstavljajočim jugoslovansko ljudstvo, je za nas zelo važno kdo nas pozablja.

Kot ameriški Slovenci in državljani te dežele smo prepričani, da nas naša ameriška vlada pozna in zato ni zgolj značilno, ampak vrlo važno za nas, da li se skriva za tem prezetjem navadna politika ali pa enostavna uradna nemarnost, kar pa je dvomljivo.

Mi večno naglašamo, da moramo sedaj mi govoriti za naše ljudi onstran in ker je to ignoriranje veljalo prej ujm kot nam, ki smo itak tukaj državljani, bo prav, če mi, kot taki, vprašamo odgovorne ljudi za pojasnilo v tej zadevi.

Ker je danes predvsem borba za ohrano naroda in ker Slovenci v tej borbi doprinesajo velike žrtve za bodočo novo Jugoslavijo in za znano demokratičnega sveta sploh nas nič ne moti prepričanje sedanjih uradnih predstavnikov Slovencev, pa bili to katoličani ali komunisti, vzemirja pa nas kot Slovence uradno prezretje teh predstavnikov po ameriški vladi.

Naj se strinjamo z idejo kraljevine ali ne, fakt je, da danes kralj in njegovi ministri predstavljajo jugoslovanske narode v uradnem smislu in Zavezniki priznavajo Jugoslavijo kot deželo Srbov, Hrvatov in Slovencev s kraljem na čelu. Iz tega vidika bi bilo priporočljivo, da bi ali jugoslovanski poslanik v Washingtonu ali pa zunanji minister Ninič obvestila uradni Washington, da slovenski narod še ni izginil.

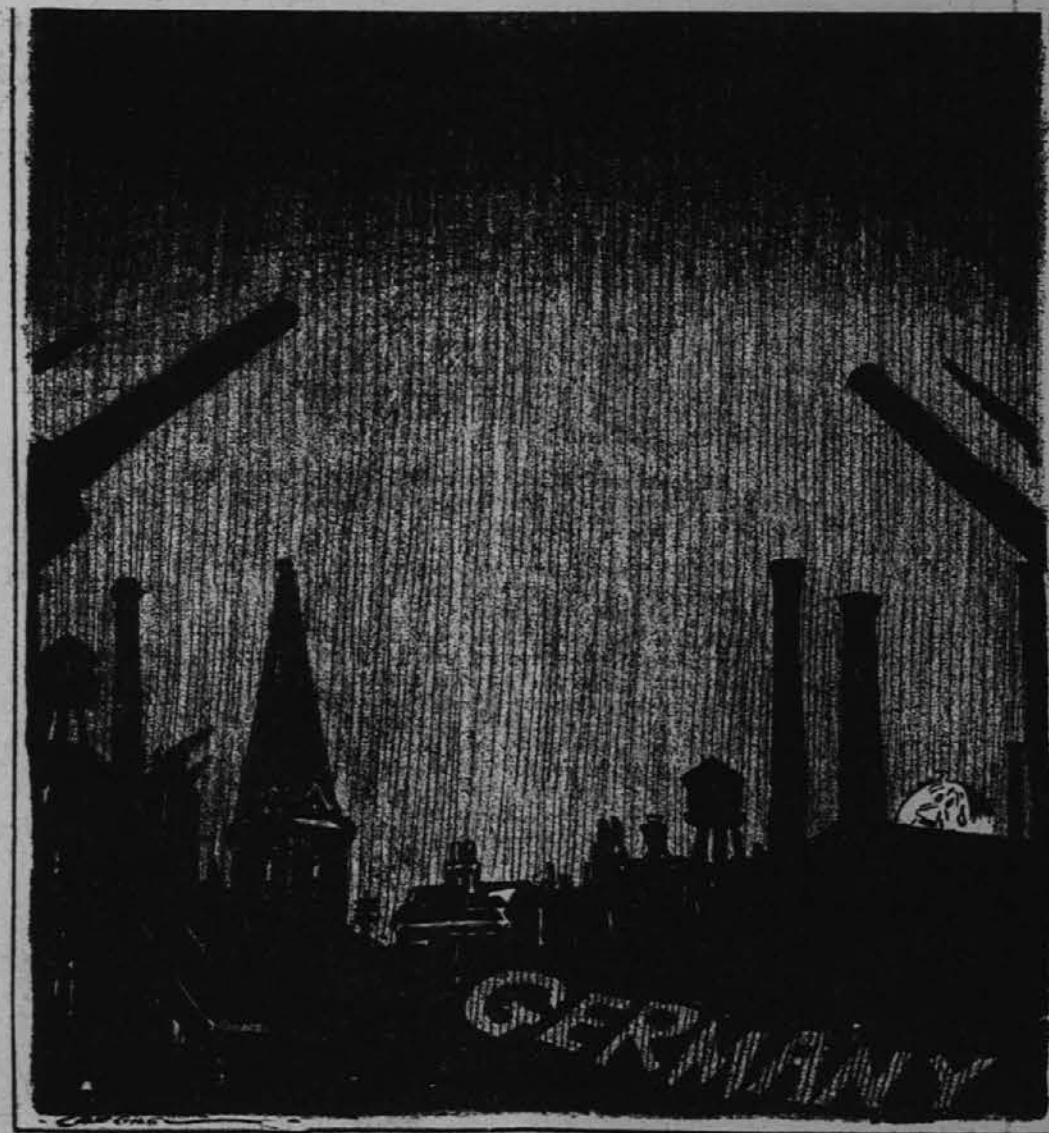
THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popisuje in v slikah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natančno, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouči vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. - 1000 slik in risb, 576 strani, trdo vezana knjiga stane

Samo \$1.98

Naročite pri: KNJIGARNI Glas Naroda 216 West 15th Street New York

Nad Hitlerja se je zila velika ploha in smrtni znoj teče po njegovem čelu. Ubežati ne more več; smrt steza po njem svoje kremplje. Toda zanj je tudi smrt premajhna kazen.

Kratka Dnevna Zgodba

ČAROBNA KLEOPATRA

Rumeno ljudstvo iz carstva sredine ni takšno, da bi se mu kri prevročilo in prebruno preta kala po žlah, toda boginja ljubezni je tudi pri treznih otrocih neba "vladarica bogov in ljudi." V več kot sto zvezkov obsegajočih Letopisih kitajske države je opisana zgodba jako priljubljene Jangknifeje, ki je njena lepota največjega kitajskega cesarja, "nebeškega sina" tako očarala, da je razadi ljubezni do nje izgubil prestol in je spravil državo na rob propada. Njena zgodba je kakor pravljica.

Ko je v Evropi vladal cesar Karel Veliki, je bila kitajska država, pod vladjo 11. stoletja dinastije Tang in pod to dinastijo se je Kitajska jako povzpela. Mogočni vladarji so zedinili državo in jo okrepili proti zunanemu sovražniku. Kakor se nikoli prej, sta se razcvitali umetnost in znanost in materialna kultura Kitajske je bila na taki višini, kakršno je Evropa dosegla šele čez več stoletij. V teh srečnih dobah je Minghuanchung vladal državo že več let po naukih po božje češčene učnika Konfucija, ko je prekrizala njegova pot kratice Jangknifeje. Bila je iz preproste hiše, a zaradi njene izredne lepote so jo izbrali za postranske ženo prestolonaslednika. Toda ko jo je cesar zagledal, se je v hipu razvnela v njem strast do nje in jo je vzal svojemu sinu, in jo kot najlepšo rožo svojega carstva presadil na svoj lastni vrt. Spočetka je bila le ena od 2000 cesarskih postranskih žena, zdaj pa se je približala prvemu mestu pred prestolom in prav nič ji ni bilo hudo; da je ta njena pot do vrška vodila skozi strto srce. Minghuanchung je namreč svojo prvo ženo zavrgel, da je zaman skušal svojo nenaklonjenost osladiti z bogatimi darili. Uboga Mefe ni mogla preboleti izgube njegove ljubezni in je ob sprejemu cesarskih tolažitnih daril spesnila ganljive stih: "Poslal si zaklade mi, da me olepšiš! V zrcalo zdavnaj nisem se že več

pregledala. Odkar od tvojih pogledov sem oddaljena, ne vem več, kaj okras je in lepota." Zunaj Jangknifeje je bila zelo popolna. Pesniki njenega ljudstva so neumorno opevali čudovito lepoto svoje nove cesarice. Primerjali so jo z lilijo; navdušenim pesnikom se je zdelo njena polt bela kakor jasminov cvet in mehka kakor svilna; oči so bile oblikovane ko olive in obryi ustocene kakor vrbove vejice. Nikoli, tako so dejali, niti ne v jezi, in tleznj, ni izginil z njenih skr-latastih ustnic smehljaj. Spričo omamljive lepote svoje nove žene se je stree dobrohotnega Minghuanchunga raztajalo ko vosek in ognju in njegova pamet se je razcedila kakor sneg na soncu. Spričo te ene same žene je pozabil na vseh 2000 žena. Odslej se mu je zdelo vredno živeti le še zato, da bi bil lepota brez plemere pripravil z vsemi svojimi cesarskimi sredstvi okvir, ki bi bil nje vriden, in da bi ji mogel s svojimi češčenenj služiti. In tako se je življenje na cesarskem dvornu v Pekingu spremenilo v "Tisoč in eno noč," kjer je imela cesarica vloga lepe vile, cesar pa vlogo mogočnega čarovnika, ki je neprestano mole-doval za njeno prijaznost. Na stolne dvornih dam je bilo okrog nje, ki so pazile na njen najmanjši migljaj in bile zmeraj pripravljene, da ji sešijejo in okrasijo najlepša svilena plačila. Pesniki in umetniki so prihajali na dvor, med njo tudi Litajpo, največji lirski pesnik, kar jih je stoh ledaj bilo na Kitajskem. Razkošne pojedine so se menjavale z gledališkimi predstavami, bili so plesi in igre z vožnjami v nove gradove, ki so za novo ljubljeno kakor pričarani kili iz tal.

V tej omanj zabavi in ljubezni brez konca se je za cesarja ves ostali svet pogreznil v nič. Priletni vladar je pozabil na Konfucijeve nauke in slednjim tudi na državo. Državne va-jeti so mu spolzele iz rok; ne da bi to opazil, in so prešle v očarljivo male, pa za čudo trde

roke Jangknifeje, ki se ji je vse klanjal in kateri so mandarini celo iz najodličnejših krajev pošiljali najdragocenejša darila, samo da so si obrnili njeno naklonjenost in mi-lost. Začela se je vlada samih žensk z vsemi klimi lastnostmi, s podkupninami in nevo-seljivostjo, z razpisnostjo in iz-mozgavanjem ljudstva. med-tem ko je plesal dvor, s stari-cesarjem na čelu, neprestan-ples okrog podstavka v boginjo povisane Jangknifeje. Da so mogli kriti stroške tega drage-ga plesa, so se dariki zvišali v nedogledno višino in mandari-ne, ki so znali brihtno izrabiti zmledo državne oblasti, so sto-rili še svoje, da so ljudstvo po-velem izmogli. Cesar ni o tem zvedel in tudi svarilni stihji ve-likoga Litajpoja niso prišli do njegovih ušes. To so bili stihji, ki se tako moderno slišijo, ka-ler bi bili zloženi v teh dneh, ne pa pred več kot 1100 leti: "Za skrlatastimi vrati se me-so in vino pridita, a tam na ces-tah pa človek in žival od gladi umirata."

Stari cesar tudi ni opazil, da se je na njegovem dvornu cesar-icini izvoljenec povzpel tako visoko, da je bil prestol v ne-varnosti. Neki mlad Tatar, Ahusan, si je znal pridobiti naklonjenost prelepe Jangknifeje in je postal celo njen ljubimec, kar je bilo znano vsej državi, samo cesarju ne. Anhusan je postal vsemogotni minister in častihlepi, brezvestni stremah se ni zbal zasesti tudi prestol najvišjega "sina neba." Cesa-rica je prepozno spoznala, kakšnega nevarnega sovražni-ka si je privzgojila v svojem ljubljencu.

A dobremu, zdaj je 72-letne-mu cesarju, ki se je še zmeraj opajal z ljubeznijo in zabava-mi v poletni palači v Pekingu, je slednjice bila ura prebride-ga prebujenja ko je prekucija, ki jo je vrazil Anhusan, topo-tala po vratih cesarske palače. Dvor je moral pobegniti, a garda je nenadoma odrekla po-koršeno. Zahtevala je glavlo lepe Jangknifeje, ki je njeno brezumno zapravljjanje povzro-čilo vse to gorje države. Ces-ar je doživel najstrašnejšo uró svojega življenja, ko je ves obupan in jadikujoč moral pri-voliti v njeno smrt. Tako le-pa je bila še zmeraj ta ženska, da se je noben rabelj ni upal dotakniti. Morala si je dati pajčolan čez obraz, da je mogla umreti.

Minghuanchung se je odpo-vedal prestolu in je prepustil svojemu sinu nalogo, da je pre-kuicijo zadušil in spet napravil red v državi. Minghuanchung je vladal več ko 50 let. Bil je vladar najboljših načrtov, čig-ar začeti so bili odlični, a čig-ar sredino je zasenčila njego-va neumna ljubezenska nora-st in čig-ar konec se je izmislil v grozo in gorje. Tista kratka leta, ki so mu še ostala do smrti, je preživel v osamelosti in žalosti. Ali je objokaval svo-jo izgubljeno državo ali izgu-bo prestola? Nikakor. Objo-kaval je le smrt lepe Jangknife-je in jo je skušal s čarovni-jami priklicati, v sponinih se je veselil z njo.

Taka je vesbina čudovite pesmitive ljubljene Jangknife-je. Kitajsko ljudstvo ne more pozabiti njene lepote in še dandanes je slehernemu Kitaj-cu — po tisoč letih — znana njena zgodba. Še dandanašnj videtvaš njeno sliko, umetno urvevano z svilo in vse časti njeno lepoto.

KRALJ PETER PRI NIKOLI TESLI

V sredo, dne 8. julija ob 11:45 dopoldne, je kralj Peter šel v hotel New Yorker, kjer živi v 33. nadstropju veliki Nikola Tesla. Srečanje mladega kralja s Teslo je bilo pretresljivo. Kralj je bil očividno ganjen in se čutil počaščenega, da lahko pozdravi enega izmed največjih umov človeštva in velikega sina našega naroda. Besede, ki je izrekel Tesla na nastop kralja, so izvalile solze vsem prisotnim. Modri 86-letni starček je ganjen do solz v najčistejši srbsčini govoril kralju besede globoke vere v Jugoslavijo in njeno neuničljivo bodočnost.

"Ponosen sem," je dejal Te-sla, "da sem Srb in da sem Ju-goslovjan. Naš narod ima toli-ko silo, da je ni moči na sve-tu, ki bi ga mogla uničiti. Hit-ler bo propadel, in to kmalu, a Jugoslavija bo vstala. Veli-čanstvo, Vi ste mi izkazali naj-ne-večjo čast in največjo radost s tem, da ste mi omogočili, da vas vidim. Vi ste srečni, ker ste v tako zgodnji mladosti pričeli nabirati tako velika iz-kustva, in v dveh — treh letih boste, če Bog da, najboljši moj-ster v vladanju. Blagopokojni kralj mučenik Vam je obelozil pot, po kateri naj hodite: Ču-vaite Jugoslavijo! Upam, da bom to doživel. In to bo naj-srečnejši dan v mojem življe-nju, ko se vrnete v veliko in srečno Jugoslavijo."

Izročivši svojo sliko Nikoli Tesli, je kralj dejal: "Sprejmite, gospod Tesla, ta skromni znak moje pozornosti in hvalečnosti vam!"

Tesla je odgovoril: "To mi bo, Veličanstvo, najmilejši spo-min, ki ga bom hranil do smrti."

Nikola Tesla je že dolgo časa bolan in ne zapušča svoje stobe. Za obisk kralja je vstal in se obkel. Pizično je slab, a duševno je svež in mlad. Teslov nečak, minister dr. Sava Kosanović, je predstavil Tesli ministra prosvete M. Trifunovi-ća, ministra Snajza, ministra dvora Radoje Kneževića in ostalo spretnstvo. Z banom Šu-bašičem, ki ga je poznal že od prej, se je Tesla prav pristré-no razgovarjal.

Tesla je pokazal kralju svo-

je znanstvene spise, ki jih ima vse izbrane in ki jih bo zapustil Teslovcemu zavodu v Jugosla-viji.

Z besedami: "Veličanstvo, Bog Vas blagoslovi," je Tesla spremlil kralja Petra in stal s 4-plim nasmehom in solznim očesom, dokler se niso vrata zaprla.

IZLET NA LONG ISLAND

Lepa je bila nedelja in kar ifč več me ni zdržalo v me-stu, zato sem šel na Long Island k prijatelju Lousu Pir-natu, hotelirju v Lindenhurst, L. I.

Kako se oddahneš, ko prideš tja! Že ko stopiš v Pirnatove prostore, se te oprime prijet-no razpoloženje. Tik za hote-lom je morski kanal, poln čol-nov in motornih ribiškijh ladjj. (Domači fant Albert, ki je zelo brihten in se z njim moreš prav prijetno razgovarjati, me je s čolnom popeljal po kana-lu kakih 500 čevljev daleč do peščenega brega, kjer je javno kopalnišče. Dasi sem bil pri Pirnatu že nekolikokrat, nisem vedel, da je kopalnišče, skoro bi rekel, pred njegovimi vrati.

Kdor se rad koplje v morju, ima pri Pirnatu najlepšo pri-ložnost. Posebno pa je Pirna-tov prostor pripraven za ribi-ke, kajti tam je več čolnov in tri ribiške ladje, ki vozijo ri-biše daleč na morje. Jaz pa tam šel tja jeseni na zajec.

Pri vsem pa je najvažnejše, da so pri Pirnatu cene zelo nizke.

V hotelu 40 sobe za turiste ali obiskovalce in soba za pre-nočevanje je samo en dolar. Ali dobiš kje drugje cenejšo sobo!

Kdor hoče iti na počitnice, ali pa samo na kratek oddih, naj gre k Pirnatu v Lindenhurst, L. I. Povem, ne to mu žal.

Ob 6. uri zvečer so se vrnile tri ribiške ladje. Kapitan pr-ve ladje je rekel, da je bil dan "louz" ker niso ujeli mnogo rib. Izložili pa so prazen sod piva. Druga in tretja ladja pa ste p ripeljali ribiše veselih obrazov, kajti prinesli so s se-boj mnogo rib.

JABOLČNA ŐEŽANA.

Ohupljena jabolka postavimo v mizlo vodo v nizki kozici, da hitro zavro. Vode le toliko, da se jabolka lepo dušijo. V drugi posodi pripravimo neko-liko kropa. V krop denemo olupke, en peske ter jih preku-hamo. Čim dalje vre, tem bolj-se je! S tem izcedkom zalije-mo Őežano in jo še nekoliko pokuhamo. Ako se nekoliko "pri-pali" je okus še boljši. Preden damo jed na mizo, jo nekoliko osladkamo.

TAKO GOVORE NEMCI.

Ne-Nemci ne bodo nikoli anektirani. — "Nobene želje nimam, da bi vključil ne-Nem-ce v Reich." — Adolf Hitler v razgovoru s Chamberlainom 17. sept. 1938.

Nemčija vključeno za Nemce. "Ne želimo videti drugih na-rodov med nami. Hočemo ži-veti svoje življenje, da drugi narodni store enako. Zato so naši zunanje-politični cilji ome-jeni. Ti cilji se ne določajo od primere do primere." — Adolf Hitler 26. avgusta 1938.

Zunaj naj ostanajo. — "Da-leč od tega, da bi hoteli vklju-čiti druge narodnosti v nemški Reich, hočemo da ostanajo iz-ven njegovih meja. Nočemo ne Poljakov, ne Čehov, Slovakov, Ukrajincev ali drugih ne-nem-skih narodov v naših mejah." — Heinrich Himmler, v razgo-voru s P. Gibbsom, meseca ma-ja 1938.

INVESTIRAJTE V AMERIKO KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations (V angleškem jeziku) RECEPTI VSEH NARODOV Stane samo \$2.00 Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani. Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti. Naročite pri KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York, N. Y.

ODHOD JUGOSLOV. KRALJA IZ NEW YORKA

Jugoslovanski kralj Peter II. je odpotoval 9. tega meseca v Kanado. V njegovem spremstvu se nahajajo: zunanji mi-nister dr. Momčilo Ninčić, mi-nister dvora Radoje Knežević, pomočnik zunanjega ministra dr. Ilija Jukić, pomočnik notra-njega ministra Vlado Milice-vić, šef kabineta zunanjega mi-nistra Gavrilović, kraljev a-djutant major Svetislav Voho-ska. Kralja spremljajo na nje-govi poti v Kanado ban Hrvat-ske dr. Ivan Šubašić in mini-stri jugoslovanske vlade Jer-čević, Trifunović, Čubrilo-vić, Snaj, Marković in Kosanović.

RUMUNSKA POLITIKA S SLOVAKI

Iz Zuricha poročajo, da so madžarski politični krogi vzne-mirjeni vsled nedavnega ob-iska skupine rumunskih pisate-ljev in časnikaerjev v Bratisla-vi. Madžari dože Rumance, da skušajo splesti mrečo sovraž-nosti okrog Madžarske.

Obisk, so dejali Madari, je bil očividen poskus pridobiti takozvano Slovaško državo za sporazum z Rumunijo v sluč-aju konflikta med Rumunijo in Madžarsko za posest Transil-vanije.

Napetost med obema držav-ama obstoja od časa, ko je bila Transilvanija anektirana po Madžarih v letu 1940, po kon-ferenci, ki se je vršila na Du-naju med ošičnimi partnerji. Zadnje čase so se odnošaji med obema državama zelo poslab-

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročni-ko pravilno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte nekemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kolih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so uravni-čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nasel-jenih. Zastopnik bo Vam laščil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lashko
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, Waisenburg, M. J. Bayah
INDIANA: Indianapolis, Frank Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Berča, Cicero, J. Fabian (Chicago, Oeere in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich, La Salle, J. Spelch, Mascoutah, Martin Dolec, North Chicago in Waukegan, Mash. Washko
MARYLAND: Kitamiller, Fr. Vedopivo
MICHIGAN: Detroit, L. Flankar
MINNESOTA: Chisholm, J. Lukanich, Ely, Jos. J. Pesch, Eveleth, Louis Gouss, Gilbert, Louis Vesel, Hibbing, John Povše
MONTANA: Roundup, M. M. Panjan, Washoe, L. Champe
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Brooklyn, Anthony Svet, Gowanda, Karl Strajška, Little Falls, Frank Masto, Worcester, Peter Rode
OHIO: Barberton, Frank Treha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kanger, Jacob Resnik, Job. Staphy Girard, Anton Nagode, Loran, Louis Balant, John Kurnic Youngstown, Anton Kizali
OREGON: Oregon City, J. Kohiar
PENNSYLVANIA: Bessemer, John Jevnikar, Conemaugh, J. Hresovec, Coverdale in okolica, Jos. Paternal Export, Louis Spunčič, Farrell, Jerry Okora, Forest City, Math Kamin, Fr. Blodnikar, Greensburg, Frank Novak, Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vence Palcich, Johnstown, John Polaniz, Krays, Ant. Taudelj, Luzerne, Frank Balloch, Midway, Joud Žust, Pittsburg in okolica, Philip Fregas, Steelton, A. Hren, Turtle Creek, Fr. Schifrer, West Newton, Jos. Jozan
WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Šteb, Sheboygan, Joseph Kikut
WYOMING: Rock Springs, Louis Tappcher, Diamondville, Joe Holica
Vsek zastopnik tudi potrdilo za svo-jo, katere je prejel. Zastopnika tepla prijateljsko.
UPRAVA "GLAS NARODA"

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO TWO-WAY PASSAGE PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A ZA NAVADNO CENO \$2.50 Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona Pošljim Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$..... Moje ime Št., ulica ali Box št. Mesto in država Naročite lahko to knjigo pri: KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK

Note za PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR BREEZES OF SPRING TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas) SLOVENSKI FANTJE VSE BOM PRODALA SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA KO JEZEBU K O L O OHIO VALLEY SILVIA POLKA TAM NA VRTHI GREDI MARIBOR WALTZ SPVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ DEJLE NA VRTHU OJ, MARIČKA, PEGLIJAJ ŽIDANA MAHELA (polka) VESELI BRATCI (mazurka) BARČICA MLADI KAPETANE GLEMO NA STAJERSKO ŠTAJERIS HAPPY POLKA ŐE NA TUJEM 35 centov komad 3 za \$1. MOJA DEJLE JE SE MLADA Po 25c komad: Naročite pri KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

TRJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

47

V stanovanju se je nekaj premaknilo bližali so se nagli k raki, in na vratih je stala Manica.

Tudi ta je razprostrla roke in stekla proti nji.

"Gospa Lenka! Ali je res?"

"Da, res je," je odgovorila Lenka. Objeli sta se z Manico. Zaplakali sta obe obenem. Srce je s lonelo ob srečo, vsak željo tolažbe. Dvoje po trpljenju sorodnih duš, da kane vanji kapljica hladilnega leka, da ju pomiri vsaj prijazna, upanje obetujoča beseda. A resnica je bila tako gotova in neovzdržna, da je zamorila vsako upanje.

"In kje je Pavel?" je vprašala Lenka. Sklenila je sicer prej, da ne bo vprašala po njem, če bi ga ne videla. Ali vprašanje se je oglašilo samo.

"Pavel," sta se oglašila starka in Manica obenem.

Mati Pavlova se je obrnila v kot in dvignila predpasnik k očem. Manici so omahnile roke, glava se ji je sklonila.

"Pavla ni," je rekla Manica. "Odšel je pred tednom dni.

"Torej tako kakor prej," je postavila Lenka.

"Natančno tako in se slabše. Saj ve tudi mati."

"Da," je pritrdila starka.

"A! tu vendar ne boste stali! Stopite v stanovanje," reče Manica "in ta deček, to je vaš sin, kaj ne?"

"Moj Frice je to," je odvrnila Lenka in gladila dečka po laseh. "Glej Frice, to je gospa Manica, no, daj ji roko."

Frice je pomolil Manici mehko, belo desnico. A Manica se je nagrnila k njemu in mu božala lica:

"Ti lepi, zlati Frice. — Vidiš, ko bi tudi mi imeli takega dečka, pa bi bilo morda drugače. A pri nas nimamo nikogar, ki bi nam bil v veselje."

Deček je ostal pri starki v prodajalnici, onidve sta odšli v stanovanje.

"Povejte mi naravnost, je začela Lenka, kaj se je zgodilo s Francetom?"

"Naravnost in brez olajšavanja naj vam povem?"

"Da. Prosim. Zato sem prišla sem."

"Izgubljen človek. Ničvredna žena, ki ga je ostavila, nebržnost do gospodarstva, pijanca in kvarte — to ga je ugnobilo. Tako so pravili ljudje," je rekla Manica.

Vsaka beseda je bila kakor udarec, ki je padal na Lenko.

"Strašno, strašno!" je jeknila.

"Strašno, strašno," je potvrdila Manica, "tako moram vsikati tudi jaz. Tudi moj Pavel je odšel. Ni je moči, nobene moči več, ki bi ga priklepala na dom. Kar zmisli se in gre. Z materjo delava za žive in mrtve, kar prisluziva, pobere Pavel in gre. Vrača se ves ubog in potr, trpljenje se začne znova. Tako gre ves čas, odkar sva poročena. Prvega pol leta se je držal doma. Vsi so govorili, da se je Pavel popolnoma izpremenil. Blagorovali so me, ker sem ga rešila. A od dne do dne je prihajal nemirnejši in nestrpnější, po vseh gostilnah ga je bilo dovolj in potem je odšel. In to gre tako naprej in naprej. Vsak hip stojimo ob robu propada. Strah me je, ko se spominam dneva, ki pride, ko nam odpove go gospodar stanovanje, ko opešajo moči, ko bomo vrženi na cesto. Tega dneva se bojim zaradi vseh nas, najbolj zaradi matere, uboge starke. Oči so mi opešale od večnega sivanja, Pavel slabi vedno bolj, starka tarni in joka — bojim se nastrašnejšega."

Manica ni mogla dalje. Jok ji je zaprl besedo.

Poslovlili sta se. Lenki se je mudilo, ker jo Jože gotovo že pričakuje. In kaj naj še poizveduje? Zvedela je vse! Ali naj tolaži Manico, ali naj Manica tolaži njo? Tu je vsake beseda odveč tu ni nobene tolažbe.

Poslovlili sta se prisrčno in s solznimi očmi. Ko je bila Lenka že daleč iz hiše, se je ozrla nazaj. Na pragu je stala Manica in ji je zamahnila z roko v pozdrav, v slovo. Od nasprotni strani je prihajal Jože.

"Zamudil sem se dalje časa nego sem mislil," je dejal. "Z novim gospodarjem sva se začela razgovarjati. Sam mi je začel pripovedovati, kako je prišlo do prodaje hiše. In tako sem zvedel vse."

"Tudi jaz sem zvedela vse," je rekla Lenka. "Sedaj prihajam od Pleševih, kjer so mi vse povedali. A tudi tam ni nič boljše. Tudi Pavel je odšel po svetu, in preti jim zdaj največje zlo, da bodo brez strehe in kriha."

"Tako, tako!"

"Pride nesreča, a človek se je ne more ubraniti. Kakor val zapluskaja, ki pobere vse, kar se mu stavi v pot."

"Vprašal sem moža," je začel praviti Jože, "ali bi morda tudi on prodal hišo. Odgovoril mi je, da je ne prodal za nobeno ceno, ker si ne more misliti ugodnejšega kraja, nego ga ima ta hiša. Morebiti čez leta, ko si epomore in spozna, kako se mu uresničuje nade, a za sedaj je zaman vsak pomeneček o kakih kupčiji."

Jože je nagnil z ramenom: "Zato je zdaj rešitev nemogoča."

"Potem nimava tu ničesar več iskati," je rekla Lenka. "Ali pa si mu tudi povedal, kdo sva in čemu sta prišla semkaj?"

"Da, povedal sem mu zato, da bi ga morila s tem omeščal. A tudi to ni pomagalo."

Ko so se vrnili v gostilno, je vprašala Lenka gospodarja, ali ni videl v hiši take in take ženske podobe.

Dejal je da je visela zgolj v sobi taka in taka podoba. Ker je ni nihče hotel kupiti na dražbi, je ostala njemu. Ker pa nima tuji obraz zanj nobenega pomena, je spravil podoba na podstrešje, kjer je še zdaj.

"Ali mi prodate to podobo?" ga je vprašala.

"Kaj bi vam jo prodal. Dam vam jo zastoni, ako jo hočete," je odvrnil mož.

"Prosim vas lepo. Če hočete, vam jo tudi drago plačam."

"Ni treba. Samo potrpite, da vam jo prinesem."

Gostilničar je stekel po stopnicah. Lenka in Frice sta čakala v veži, Jože je naravnaval voz za odhod.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

POMOŽNE AKCIJE V AMERIKI

JANKO N. ROGELJ.

Dne 1. maja 1942 smo imeli v Ameriki 275 različnih pomožnih akcij, katere so v zadnjih štirih letih nabrale okoli 52 milijonov dolarjev da se pomagajo ljudem v Franciji, Poljski, Angliji, Indiji, Avstraliji, Kanadi, Novi Zelandiji Južni Afriki, Norveški Belgiji, Švicarski, Grčiji, Jugoslaviji, Ogrski, Bolgariji, Italiji in Nentčiji.

Samo Poljaki v Ameriki imajo preko 60 pomožnih organizacij, ki so nabrale preko dva milijona dolarjev denarnih prispevkov.

Jugoslavoim imamo 11 pomožnih odborov ali akcij. Do 1. maja 1942 so te organizacije nabrale sledeče vsote: American Friends of Yugoslavia \$30.577.86; American Yugoslav Defense League, Cupertino, Cal., \$1.424.36 Committee for Yugoslav War Relief, San Francisco, Cal., \$4.491.9; The Croatian Fraternal Union \$14.481.50 Yugoslav Relief Fund Association, Chicago, \$4.013.35 Yugoslav War Relief Association, So. California, Los Angeles, \$14.181.21; Serb National Federation \$48.290.12; Yugoslav-American Relief Committee Inc., Chicago, \$3.680.43; Yugoslav Relief Committee, Slovenian Section \$14.209.28; Yugoslav War Relief, Kenosha Wis., \$201.50 Yugoslav War Relief Association of State of Washington, \$1.502.22. Skupna vsota nabranega denarja je \$137.058.79.

Imena jugoslovanskih pomožnih odborov sem navedel z angleškimi imeni, kakor jih navaja poročilo iz državnega departamenta v Washingtonu.

V poročilu, ki prihaja iz Washingtona, sem zapazil, da so navedena tudi druge pomožne akcije, ki nabirajo denarne prispevke za Jugoslavijo. S tem ni rečeno, da nabirajo denar samo za Jugoslavijo, ampak po večini za vse druge evropske države, katere je zasedla sedanja vojna. Do 1. maja 1942 so te organizacije nabrale sledeče vsote:

The Jewish Joint Distribution Committee \$8.318.634.46; The Friends of Israel Refugee Medical and Surgical Relief Committee of America \$147.171.55; Methodist Committee

for Overseas Relief, New York \$113.969.664; National Catholic Welfare Conference Bishops' Relief Committee \$557.230.00; War Relief Committee of the Furrier's Joint Council, New York, \$3.537.86.

Grki imajo v Ameriki tri pomožne organizacije. Dve ne štejeta dosti, ker sta nabrali le okoli \$320.515.98. a organizacija Greek War Relief Association v New Yorku je nabrala \$5.496.004.23. To je precej visoka vsota za Grke v Ameriki.

Čehi imajo dve organizaciji: American Federation of Czechoslovakia v New Yorku in Czechoslovak Relief v Chicagu; prva pomožna organizacija je nabrala \$52.048.04 in druga ima \$118.771.664.

To so številke, katere vam dajo malo pregleda, kaj delajo druge pomožne akcije v Ameriki.

Mi Slovenci smo nabrali do 1. maja 1942 vsoto \$21.782.43. Če bi vsak dolar predstavljal samo enega Slovence v Ameriki, potem bi se odzvalo temu pomožnemu skladu samo okoli 22 tisoč naših Slovencev in Slovenk v Ameriki. Kje so drugi? Koliko pa je nas Slovencev v Ameriki? Kdo neki to ve? Po zadnji statistiki desetih slovenskih podpornih organizacij, ki je bila napravljena 1. januarja 1942, štejejo vse te organizacije okoli 120 tisoč članov v odraslih oddelkih, ter okoli 42 tisoč članov v mladinskih oddelkih, skupaj okoli 162.500 članov in članic v obeh oddelkih. Vse te slovenske bratske organizacije danes lastujejo preko 20 milijonov dolarjev.

Veliko izmed teh članov je pri večjih organizacijah. Recimo, da nas je 20 tisoč takih članov, (morebiti več) potem nas je samo 100 tisoč Slovencev in Slovenk v odraslih oddelkih naših jedrot in zvez. Pa čitamo večših, da nas je do 200 tisoč in več v Ameriki. Če je to res, potem je vsak drugi Slovenec pri kaki slovenski organizaciji. To pa zopet ne odgovarja popolnoma v naših časopisih, ko tako malokrat čitamo, o našem človeku, ki ni bil član te ali one organizacije.

Če štejemo danes naše ljudi v Ameriki, po nabranem denarju za slovensko sekcijo JPO potem nas nič deset tisoč ni vseh skupaj.

Sedaj je čas, da se prične slovensko ljudsko štetje v vsaki slovenski naselbini v Ameriki. Vsaka naselbina naj postavi ali izvoli nabralce, ki bodo šli od hiše do hiše in šteli naše ljudi. Ko jih bodo prešteli, naj tudi kolektajo.

Nekaj bo potreba storiti. Tako nam svetujejo clevelandski župan Frank Lausche, pisatelj Louis Adamič in pesnik Ivan Zorman. Tako vas tudi opominja pesnitev zavednega Slovence iz New Yorka, Mr. Leo Zakrajška — "Slovenija toži..." Kaj pravite na ta optimin?

Dajte a! odposkajte že vendar tiste dolarje, katere ste namenili za reveže v starem kraju.

PISMO IVANA ZOZMANA.
Janko N. Rogelj.

Kot direktor publicitete za slovensko sekcijo JPO, sem pisal in poprosil našega slovenskega pesnika Mr. Ivana Zorman v Clevelandu, O., da naj on izrazi svoje mnenje glede naše slovenske pomožne akcije. Mr. Zorman je ustregel moji prošnji ter mi pisal pismo, ki se glasi:

"Dragi Mr. Rogelj: — Veliko lepih in bodrilnih pozivov smo že čitali po naših časopisih v prid slovenski sekciji JPO. Dobro je to. Naj se nadaljuje s temi javnimi pozivi četudi bi morali vsi ti klič na

potoč našim nesrečnim v domovini izkazovati vse drugačen uspeh, kot ga pa v resnici izkazujejo.

Nekateri pravijo, da smo ameriški Slovenci postali trdosrčni. Ne! Slovenci nismo nikoli bili in tudi zdaj nismo trdosrčni. Res pa je, da smo v teh razburkanih dneh ko skoro vsi prav trdo delamo, v svojih prostih urah zelo komodni. Težko se pripravimo, da bi pisali in denar odposlali.

Očividno imo treba še drugače prjeti. Kako? Treba bo uvesti nabiranje prispevkov po hišah. Naj se določi čas za to obiskovanje hiš; naj bo čas naznanjen v naših listih nekoliko prej, tako da bodo naši ljudje lahko imeli prispevke pripravljene. To nabiranje po hišah bi se morda najuspešneje izvedlo, če bi se vršilo istočasno po vseh naših naselbinah. Če bi sto tisoč ameriških Slovencev (blizu tristo tisoč nas je) prispevalo vsak samo po deset dolarjev, bi imeli takoj en milijon dolarjev. Ta vsota bi predstavljala že znatno pomoč.

Torej g. Rogelj, kaj če bi naš odbori razmišljali o tem? Če poskusimo tudi v tem pravcu, sem uverjen, da ne bomo dosti slisali o "trdih slovenskih srceih." Jaz si vedno rad mislim o svojih rojakih, da so taki, kakršne nam opeva naš stari Bohinjec, Janez Mencinger:

Vesel ko jasna je planina, ognjen ko naših brd so vina iskrenost ko bistra Sava, stanovit ko sklad Triglava; mehak ko sveta lipa v vasi, krepak ko hrast na Krasu, in vrl ko Belšice jeklenee — tak bi, je in bo Slovenec!

Hvala vam za ogromni trud, ki ga posvečate tej naši prepotrebni akciji!

(Bodite mi iskreno, prijateljsko pozdravljeni.)

Vaš udani,
Ivan Zorman.

P. S.: — Pošiljam nekaj mallega za JPO, slov. sekcijo. (Priložena je bila poštna nakaznica v vsoti \$25.00. Hvala vam prisrčna, g. Zorman za denarni prispevek in prepričevalne besede, katere ste zapisali v Vašem pismu.)

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

Slovenci in Slovenke v Ameriki! Prav tako smo, kot nas je opisal naš slovenski pesnik v Ameriki. Upoštevajmo njegov nasvet! On pozna dušo svojega naroda ter tudi ve, kako se pride do srca tega naroda. Izpregovorite in podprite njegovo idejo, da se uresniči njegov načrt v vsaki slovenski naselbini v Ameriki.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finčgar)

LISTKI
Spisal Ksavar Meško. (144 strani.)
Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON
Cena 75c

MILIJONAR BREZ DENARJA
Spisal Phillips Oppenheim. (92 strani.)
Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znani angleški romaniopisec poznan po celem svetu.
Cena 75c

MALENKOSTI
Spisal Ivan Albreht. (120 strani.)
Cena 75c

ROJAKE PROSIMO, K O POŠLJEJO ZA NAROČNINO, DA SE POSLUŠNJEJO — UNITED STATES OZIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

POUČNI SPISI
ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO
(F. J. Kern) — Zvezano
Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjižico — "HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES" V tej knjižici so vsa pojasnila in zakoni za naseljence.
Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK
Spisal Franjo Duhar. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjižica za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdraviljenje; slike.
Cena \$1.50

GOVEDOREJA
Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami.
Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU
111 strani.
Cena 50 centov

MLEKARSTVO
Spisal Anton Perc. S slikami. 168 strani. — Knjižica za mlekarje in farmerje v splošnem.
Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO
258 strani. ezana. — Knjižica je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolarstvo.
Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA
62 strani.
Cena 25 centov

ŽIVI IZVIRI
Spisal IVAN MATIČIČ

Knjižica je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjižica je verno zrcalo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJJI — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO
Cena \$2.— Poština plačana

Po 50c zvezek
Andrej Ternovac (Ivan Albreht)
Bele noči mali junak. (Dostojevski)
Filozofska zgodba (Alojz Jiranek)
Na različnih potih (Franz Frisch)
Verne duše v vlač (Prosper Mirime)

Po 75c zvezek
Belfegor (Arthur Bernède)
Po strani klobuk (Danzir Feigel)

Po \$1 zvezek
Veridicus (Pater Kajetan)
Rudarska balada (Marija Majerjeva)
Prigodbe šebellec Majo (Waldemar Bonsels)
Pingvinski otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek
Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City